

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Новітні медіа

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Робоча програма «Новітні медіа» для студентів спеціальності «Журналістика»,
13 с.

Розробник:

Шлемкевич Тетяна Вікторівна, кандидат політичних наук, асистент кафедри
журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики

Протокол від “31”серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри:

_____ (проф. Холод О.М.)

“31”серпня 2022 р.

Схвалено методичною радою факультету філології.

Протокол від “ ” вересня 2022 р. № 1

“ ” вересня 2022 р.

Голова _____ (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

_____ (проф. Голод Р.Б.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3.0	Освітня програма «Журналістика» Спеціальності «Журналістика»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	____-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	____-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		54 год.	__ год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: Екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – немає

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітні медіа» для студентів-журналістів є вивчення шляхів розвитку та вдосконалення сучасного медійного простору. Зокрема, ознайомлення з тенденціями розвитку інтернет комунікації в соціальних мережах та на альтернативних платформах, окреслення загальних вимог до роботи в конвергентних ЗМІ .

Завдання. Завданням є осмислення ролі конвергентних медіа в комунікаційних процесах сьогодення ; розуміння основних принципів та засад функціонування конвергентних ЗМІ; знання причин та способів утворення альтернативних інформаційних каналів, вміння орієнтуватись в тенденціях сучасного медіапростору, розуміння понять «конвергенція», «діджиталізація», «кросмедіа», «блогінг», «гейміфікація» та ін.

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**.

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності спеціальності:

- Здатність формувати інформаційний контент.
- Здатність створювати медіапродукт.
- Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Програмні результати навчання:

- Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
- Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
- Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

Змістовий модуль 1. Специфіка розвитку новітніх медіа. Конвергентні ЗМІ в умовах глобалізації

Тема 1. Поняття новітніх медіа в контексті комунікаційних технологій.

1. Розвиток медіа технологій в незалежній Україні.
2. Ефірні телеканали в Інтернеті.
3. Особливості медіаконунікації конвергентних ЗМІ.
4. Жанри інтернет-медіа та їх особливості.

Тема 2. Крос-медіа в цифровому інформаційному просторі.

1. Візуальна реальність як інструмент новітніх медіа.
2. Вплив соціальних мереж на суспільну реальність.
3. Ресурси Google, мобільні додатки, RSS

Тема 3. Ринок та аудиторія нових медіа

1. Взаємозалежність суспільного інтересу та медійного контенту в конвергентних ЗМІ .
2. Феномен сюжетних ліній в інформаційному просторі українських медіа та соціальних мереж.
3. Кросмедійні технології в традиційних медіа
4. Особливості пошуку та утримання аудиторії конвергентних ЗМІ
5. Комерціалізація новинних мас-медіа

Змістовий модуль 2. Сучасні кросмедійні структури. Тенденції розвитку

Тема 4. Тенденції інтернет-журналістики

1. Підготовка інтернет-новин: структурування інформації, передача смислів.
2. Блог та блогосфера.
3. Подкастинг в системі новітніх медіа

Тема 5. Гейміфікація медіаконтенту.

1. Особливості сприйняття гейміфікованого контенту
2. Типи новинних ігор.
3. Тести як новий формат ігрового контенту.

Тема 6. Загрози та перспективи розвитку новітніх медіа в Україні.

1. Загрози для традиційних медіа.
2. Ризики примітивізації інформації.
3. Емоційна та раціональна складові у контенті новітніх медіа
4. Розвиток новітніх медіа в умовах інформаційної війни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ко нт р.	і н д	с.р .		л	п	лаб	інд	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Поняття новітніх медіа в контексті комунікаційних технологій. Розвиток медіа технологій в незалежній Україні. Ефірні телеканали в Інтернеті. Особливості медіакомунікації конвергентних ЗМІ. Жанри інтернет-медіа та їх особливості.		2	2			8						
Тема 2. Крос-медіа в цифровому інформаційному просторі. Візуальна реальність як інструмент новітніх медіа. Вплив соціальних мереж на суспільну реальність. Ресурси Google, мобільні додатки, RSS		2	4			10						
Тема 3. Ринок та аудиторія нових медіа Взаємозалежність суспільного інтересу та медійного контенту в конвергентних ЗМІ. Феномен сюжетних ліній в інформаційному просторі українських медіа та соціальних мереж. Кросмедійні технології в традиційних медіа. Особливості пошуку та		4	4			10						

утримання аудиторії конвергентних ЗМІ. Комерціалізація новинних мас-медіа												
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Тенденції інтернет- журналістики Підготовка інтернет- новин: структурування інформації, передача сміслів. Блог та блогосфера. Подкастинг в системі новітніх медіа .		4	4			10						
Тема 5. Гейміфікація медіаконтенту. Особливості сприйняття гейміфікованого контенту. Типи новинних ігор. Тести як новий формат ігрового контенту.		2	2			8						
Тема 6. Загрози та перспективи розвитку нових медіа в Україні. Загрози для традиційних медіа. Ризики примітивізації інформації. Емоційна та раціональна складові у контенті новітніх медіа. Розвиток новітніх медіа в умовах інформаційної війни		2	4			8						
Усього годин		16	20			54						

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття новітніх медіа в контексті комунікаційних технологій	2
2	Крос-медіа в цифровому інформаційному просторі.	4
3	Ринок та аудиторія нових медіа	4
4	Тенденції інтернет-журналістики	4
5	Гейміфікація медіаконтенту.	2
6	Загрози та перспективи розвитку новітніх медіа	4
	Разом	20

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Б.Потятиник, 4 етапи розвитку нових медіа	8
2.	Б. Потятиник, Цифрова журналістика: інтеграція. Ключові властивості	10
3.	Артем Захарченко, Інтернет-медіа Дистанційний онлайн-курс	10
4.	Magda Kopieczna, Неприбуткова журналістика	10
5.	Вахтанг Кіпіані, Професія, що стала інвалідом	8
6.	Технології новітніх медіа в інформаційних війнах	8
	Разом	54

Індивідуальні завдання

1. Проаналізувати сайт одного з українських загальнонаціональних каналів. Простежити поширення будь-якого подієвого телерепортажу в мережі.
2. Підготовка порівняльного аналізу двох медіа /сайтів . Рекомендуємо обрати для порівняння одне українське і одне закордонне видання. Обрані ресурси мають бути журналістського профілю

Методи навчання

Словесні – розповідь, пояснення; наочні – презентація, ілюстрація; практичні – практична робота, самостійна робота, індивідуальні завдання.

Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт чи тестувань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Інд. завд.	Екз .	
T1	T 2	T3	T4	T5	T6	CP	KP			
5	5	5	5	5	5	5	5	10	50	100

T – теми практичних занять;

CP – самостійна робота;

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти практичних занять.
2. Нормативні документи.
3. Ілюстративний матеріал.

Приклад екзаменаційного білету

Екзаменаційний білет №1

1. Розвиток новітніх медіа в умовах інформаційної війни
2. Гейміфікація медіапродукції
3. Взаємозалежність суспільного інтересу та медійного контенту в конвергентних ЗМІ .
4. Проаналізуйте сайт новинного видання «Галка» за критеріями: інформативність, оперативність, актуальність, достовірність та доступність.

Перелік тем на екзамен

1. Новітні медіа як вимога сучасності
2. Еволюція інформаційних технологій від web 2.0 до сьогодні
3. Передумови виникнення новітніх медіа
4. Жанри новітньої журналістики
5. Новітні медіа та фотожурналістика
6. Новітні медіа та тележурналістика
7. Новітні медіа та радіожурналістика
8. Друковані медіа в процесі конвергенції медіа простору
9. Технології поширення кросмедійного контенту
10. Вплив трансформацій медіасистеми на журналістику
11. Особливості побудови сюжетних ліній
12. Інфографіка в сучасних медіа
13. Створення мультимедійного контенту для новітніх медіа
14. Підготовка інтернет-новин

- 15.Примітивізація онлайн новин, причини та перспективи
- 16.Місце професійної журналістики в сучасних інтернет-новинах
- 17.Новітні та соціальні медіа
- 18.Маніпулятивні технології в конвергентних ЗМІ
- 19.Причини трансформації контенту та вподобань української аудиторії (в останні 5 років)
- 20.Перспективи кросмедіа в Україні
- 21.Загрози для традиційних медіа.
- 22.Ризики примітивізації інформації.
- 23.Емоційна та раціональна складові у контенті новітніх медіа.
- 24.Розвиток новітніх медіа в умовах інформаційної війни
- 25.Гейміфікація медіапродукції

Рекомендована література

- 1.Cross-Media // <https://www.personalizemedia.com/articles/cross-media/>
- 2.Crossmedia Innovations. Texts, Markets, Institutions / Ibrus, Indrek, Scolari, Carlos A. (eds.). Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, NewYork, Oxford, Wien : Peter Lang, 2012. 319 p.
- 3.Davidson. Drew. Cross-Media Communications: anIntroduction to the Art of Creating Integrated MediaExperiences. ETC Press, 2010. URL: <http://repository.cmu.edu/etcpres/>
- 4.Аксьонова Н. Дослідження впливу мас-медіа в умовах інформаційної війни / Н. Аксьонова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського : збірник / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. - Київ, 2017. - Вип. 48 : Бібліотечні стандарти і розвиток інформаційної діяльності. - С. 480-493.
- 5.Вайшенберг З., Кляйнштойнбер Г., Пьорксен Б. Журналістика та медіа: довідник. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. 529 с.
- 6.Василик Л.Є. Конвергенція та крос-медійність: дискурс термінологічної парадигми // Вісник Національного університету Львівська політехніка. Серія: Журналістські науки. 2017. Львів: Вид-во Львів. політехніки. № 1. С. 11-17.
- 7.Войтович Н. Створення фейкових новин: новий шлях інформаційної війни / Н. Войтович // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика : зб. наук. пр. / [редкол.: Б. Потятиник (голов. ред.) та ін.]. -Львів, 2014. - Вип. 39, ч. 1. - С. 42-47.
- 8.Гаврада І. Цензура як прояв недемократичності державної політики України у сфері засобів масової інформації / І. Гаврада // Політичний менеджмент. – 2006. – № 5. – С. 95-106.

9. Головка А. А. Роль ЗМІ в сучасній інформаційній війні [Електронний ресурс] / А. А. Головка, О. О. Токарський // Молодий вчений. - 2016. - № 6. - С. 309-311. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_6_79
10. Горова С. В. Проблеми організації інформаційної безпеки в національному інформаційному просторі / С. В. Горова // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнарод. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.) / НАН України [та ін.] ; [редкол.: В. І. Попик та ін.]. - Київ, 2014. - С. 210-215.
11. Демченко В. Д. Крос-медіа та «традиційна»преса: взаємодія, синтез чи заперечення? // Світсоціальних комунікацій. 2013. Т. 9. С. 56—58.
12. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери: навчально-методичний посібник. Київ: ЦУЛ, 2020. 184 с.
13. Дурняк Б. В. Способи захисту інформації у засобах масової інформації / Б. В. Дурняк, І. М. Лях // Поліграфія і видавнича справа : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; [редкол.: Б. В. Дурняк та ін.]. - Львів, 2012. - Вип. № 2 (58). - С. 60-63.
14. Женченко, М. І. Новітні редакторські професії в умовах конвергенції та мультимедіатизації ЗМІ / М. І. Женченко // Наукові записки Інституту журналістики : збірник наукових праць / КНУ ім. Тараса Шевченка. – 2012. – Т. 49. – С. 142–146
15. Женченко, Марина. Цифрові трансформації видавничої галузі. К., 2018. 436 с.
16. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштобер, Бернгард Пьорксен / Перкл. З нім. П. Демешко та К. Макєєв; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. — К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. — 529 с.
17. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштобер, Бернгард Пьорксен / Перкл. З нім. П. Демешко та К. Макєєв; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. — К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. — 529 с.
18. Іванова О., Мойсеєва О., Стеблина Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. Київ: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с.
19. Інтернет-журналістика : навч. посіб. / Борис Володимирович Потятинник. — Львів : ПАІС, 2010. — 246 с.
20. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти): Підручник / Остроухой Б. В., Петрик Б. М., Присяжнюк М. М. та ін. ; за заг- ред. Є. Д. Скулиша. Київ : КНТ, 2010. 776 с.
21. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської. Київ : НІСД, 2016. 109 с.
22. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підруч. / [Я.М.Жарков, Л.Ф.Компанцева, В.В.Остроухов В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Є.Д.Скулиш] ; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є.Д.Скулиша. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
23. Кіца М. О. Матеріали ЗМІ як інструментарій інформаційної війни у воєнний час / М. О. Кіца, І. М. Мудра // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. - 2018. - № 3. - С. 46-50.

24. Кіца М. Особливості реклами в українських Інтернет-ЗМІ в умовах інформаційної війни / М. Кіца // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. В. Лизанчук та ін.]. - Львів, 2015. - Вип. 14. - С. 170-174.
25. Колосовська І. Інформувати, бавлячи: як українські медійники впроваджують гейміфікацію. Медіакритика: веб-сайт. URL: <http://www.mediakrytyka.info/novi-tehnologii-media/informuvaty-bavlyachy-yakukrayinski-mediynyky-vprovadzhuyut-heymifikatsiyu.html>
26. Коструба, О., Мобільна журналістика: нові можливості. Європейська обсерваторія журналістики. URL: <https://ua.ejo-online.eu/2153/sfery-vysvitleniya/медіа-журналістика/мобільна-журналістика-нові-можливості>
27. Крецу Іоанна Нарчіса. Гузун Міхаіл. Василик Любов. Підручник з крос-медіа. – Schiller Publishing You-se: Bonn / Germany – Sibiu/ Romania, 2015. – Sibiu, Strada Mitropoliei – 30. – 140 с.
28. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна моногр. / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В. Е. Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — К. : Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017.— 234 с.
29. Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. В. Курбан. – Київ: ВІКНУ, 2016. -286 с. – Режим доступу: https://mil.univ.kiev.ua/files/222_1044284240.pdf
30. Лешко У. Типологія жанрів інтернет-журналістики: теоретичні аспекти. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2018. Випуск 44. С. 246–253.
31. Лешик, Н., Дослідження українського інформаційного медійного контенту: психолого-соціальний вимір. ScienceRise, №1, с. 42-51. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/text_2016_1\(1\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/text_2016_1(1)_8)
32. Лосев І. Інформаційна неспроможність, або Чому ЗМІ випускають в ефір специфічних пацифістів, які вимагають, щоб Україна "припинила війну". / І. Лосев // День. - 2015. - 26-27 груд. - № 237/238. - С. 26.
33. Лубкович І. М. Місце українських медій в інформаційній війні 2013-2014 рр. / І. М. Лубкович // Наукові записки Інституту журналістики : [щокв. наук. зб.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [редкол.: Н. М. Сидоренко (заст. голов. ред.) та ін.]. - Київ, 2014. - Т. 56 : Липень-вересень. - С. 189-194.
34. Мудра І. Інструменти інформаційної війни проти України в Інтернет-ЗМІ / І. Мудра, Є. Сінькова // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Журналістські науки / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; голова ред.-вид. ради Н. І. Чухрай. -Львів, 2017. - № 883 : Журналістські науки. - С. 39-44.
35. Мудра І. Поняття "фейк" та його види у ЗМІ / І. Мудра // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. В. Лизанчук та ін.]. - Львів, 2016. - Вип. 15. - С. 184-188.
36. Набруско В. Суспільне мовлення та виклики інформаційної доби / В. Набруско // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. В. Лизанчук та ін.]. - Львів, 2015. - Вип. 14. - С. 69-76.

37. Пазюк Р.В. Відео в html 5 / Р.В.Пазюк // Підручник з крос-медіа. Schiller Publishing Youse: Bonn / Germany – Sibiu / Romania, 2015. Sibiu, Strada Mitropoliei 30. С. 68-71..
38. Потятиник Б. Цифрова журналістика: інтеграція. Ключові властивості. Медіакритика: веб-сайт. URL: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analytyka/4-etapy-rozvytku-novykh-media.html>
39. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни [Текст]. Вид. 2-ге, допов. Київ : Києво Могил. акад., 2016. 502 с.
40. Почепцов, Г. Виртуальные войны. Фейки [Текст]. Харьков : Фолио, 2019. 506 с.
41. Різун, В. Теорія масової комунікації. -Київ, Вид. центр «Просвіта». 2008.- 260 с.
42. Ротар Н. Мас-медійне маніпулювання та політична міфологізація Донбасу в інформаційному просторі Російської Федерації / Н. Ротар // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса ; голов. ред. О. О. Рафальський ; редкол.: Т. А. Бевз [та ін.]. - Київ, 2015. - Вип. 5/6. - С. 99-117.
43. Федорчук Л. П. Журналіст конвергентної редакції: нові виклики професії. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (54). С. 209-212.
44. Ципердюк І. Досвід переходу української редакції Радіо «Свобода» від традиційного до конвергентного ЗМІ. Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. 2017. Вип. 42. С. 245–251
45. Чабаненко М. Напрями трансформації репортажу в онлайнній журналістиці. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2019. Випуск 46. С. 310–317.
46. Чабаненко, М. В. Інтернет-ЗМІ як складова частина системи засобів масової інформації України [Текст]: монографія / Мирослава Вікторівна Чабаненко. – Запоріжжя : ЗНУ, 2011. – 183 с.
47. Шевченко О. Інформаційний контент ТВ-продукту як складник соціальної відповідальності російських медіа в Україні / О. Шевченко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Є. Б. Тихомирова та ін.]. -Луцьк, 2016. - № 11(336) : Серія : Міжнародні відносини. - С. 69-73.
48. Шнайдер В., Рауе П.–Й. Новий посібник з журналістики та онлайнжурналістики. Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. 358 с.
49. Яковченко О. Конвергентні процеси в контексті розвитку української служби «Радіо Свобода». Вісник Харківського національного університету імені В. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». 2017. Вип. 10. С. 15 – 20.

Викладач Шлемкевич Тетяна Вікторівна